
CONCIO IV.

THEMA: Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis.

(Ad Hebr. c. I. v.3)

IDEA CONCIONIS

- PROP. Cor Iesu colendum, quia est Maiestatis infinitae.
DIVISIO. Est enim Cor Eius, qui I habet auctoritatem supremam; II stabilitatem aeternam; III potestatem summam.
PARS I. Habet hanc auctoritatem: A ratione divinae naturae; nam est virtus et sapientia, qua Pater *a)* omnia creavit; *b)* omnia gubernat; *c)* omnia ad se, ut ad finem, trahit. B. Et ratione humanae naturae; *a)* ratione unionis; *b)* ratione dominationis; *c)* ratione subiectionis omnium sibi.
PARS II. Habet stabilitatem aeternam; nam Christus *a)* heri; *b)* hodie; *c)* et in saecula.
PARS III. Habet potestatem summam; Maiestas enim est proprie summa potestas; ideo est Maiestatis infinitae, nam *a)* portat omnia quantum ad esse; *b)* portat omnia quantum ad opera; *c)* portat omnia per se.

Excellentiam Divini Salvatoris exponens Ioannes Baptista discipulis interrogantibus super persona et baptismo eius, ait: « Qui de sursum venit, super omnes est. Qui est de terra, de terra est, et de terra loquitur. Qui de coelo venit, super omnes est » (1). Quasi diceret: « Qui de sursum venit in mundum Iesus Christus, super omnes est, super me et super omnes alios etiam prophetas, utpote natura Deus. Qui est de terra, quoad originem, de terra est, merus homo est, suamque referens originem, terrena tantum et humilia propria virtute ac facul-

(1) IOAN, c. III, v. 31.

tate loquitur; qui de coelo venit Iesus, ex Deo natus est, Deus et homo super omnes est, nemine excepto » (1). Ergo ergo fundamentum maiestatis excellentissimae et infinitae sacratissimi Cordis Iesu; Iesus enim propter generationem aeternam Deus est, et cor eius cor Dei. De eo dixit Deus Pater per prophetam: « Et ego primogenitum ponam illum, excelsum prae regibus terrae » (2). Et tamen nullo maiestatis regiae signo apparuit mundo circumdatus.

Descendens Dominus super montem Sina legem populo Israelitico daturus, magna cum maiestate descendit: « eratque omnis mons terribilis » (3). In tabernaculum non poterat ingredi Moyses, « nube operiente omnia, et maiestate Domini coruscante » (4). Cum tamen idem sit Dominus, omni terrificae maiestatis testimonio secluso, in Tabernaculo sacratissimi Cordis personaliter morans, vivit in medio nostri. Hanc ergo divinam Christi maiestatem, quam facie ad faciem laudant Angeli, adorant Dominationes et tremunt Potestates, nos, etsi velatam, non minus colere debemus in sanctissimo Corde manentem. En ergo.

Propositio. *Cor Iesu colendum, quia est maiestatis infinitae.*

Excelsam Christi maiestatem, qua adveniret ornatus, praedixit David: « Et benedictum nomen maiestatis Eius, et replebitur maiestate Eius omnis terra » (5). Maiestatem, qua veniet mundum iudicaturus, ipse Christus exposuit: « Tunc videbunt Filium hominis venientem in nube, cum potestate magna et maiestate » (6). Maiestatem tandem, qua nunc fulget, Apostolus explicat dicens: « Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis » (7). Quod exponens D. Thomas dicit, quod verbo *ses-*

(1) NAT. ALEX. in Ioan. hoc loco.

(2) Psalm. LXXXIII, v. 28.

(3) Exod. c. XIX, v. 18.

(4) Exod. XL, v. 33.

(5) Psalm. LXXI, v. 19.

(6) Luc. c. XXI, v. 27.

(7) Ad Hebr. c. I, v. 3.

sionis tria solent comprehendi: primum est sedentis auctoritas; alterum est sedentis stabilitas; tertium est sedentis potestas (1). Mentem ergo Angelici Doctoris sequor. Et ideo sit.

Divisio. Dico quod sacratissimum Cor Iesu est maiestatis infinitae, quia est Cor Eius, qui I. *Habet auctoritatem supremam*; II. *Stabilitatem aeternam*; III. *Potestatem summam*.

PARS I. — HABET AUCTORITATEM SUPREMAM.

In primis hoc verbum sedere ad dexteram maiestatis importat auctoritatem Christi sedentis. In divina enim curia multi assistunt ante thronum divinae maiestatis. Sed quia ibi omnes sunt servi et ministri, nullus legitur ibi sedere. Solius Christi est ibi sedere: « sedet ad dexteram maiestatis »; et etiam: « Cum venerit Filius hominis in maiestate sua, et omnes Angeli eius cum eo, tunc sedebit super sedem maiestatis suae » (2). Solius enim Eius est regiam habere dignitatem, ideoque habet auctoritatem supremam et ratione divinae, *b)* et ratione humanae naturae.

a) Ratione divinae. Nam est Dei virtus et sapientia, qua Pater omnia facit. Et ideo si Pater dicitur Dominus rerum omnium ratione creationis, similiter et Filius, per quem omnia producuntur in esse, Dominus est. Deinde est sapientia, qua omnia gubernat. Si ergo Pater dicitur Dominus ratione gubernationis, et Filio competit dominium et auctoritas. Tandem, Pater est Dominus in quantum omnia ad ipsum ordinantur, sicut ad principium et finem omnium. Similiter ergo Filius, qui est Dei sapientia praecedens omnia, Dominus est, de quo dicitur: *omnia per ipsum facta sunt*; et iterum: *ego sum Alpha et Omega, principium et finis*.

b) Ratione humanae naturae competit etiam Christo haec auctoritas, sive dominium in omnibus, triplici ratione.

(1) *Exposit. epist. ad Hebr. in hunc locum.*

(2) MATH. c. XXV, v. 31.

Primo quidem ratione unionis, ex hoc scilicet ipso quod assumpta est natura humana in unitatem personae a Filio Dei, ut legitur: « Constituit Eum super omnem principatum et potestatem » (1). Secundo ratione potestatis, quia omnia ei obediunt et serviunt; ideo ipse Christus ait: « Data est mihi omnis potestas » (2). Tandem quantum ad subiectionem omnium sibi: « Omnia subiecisti sub pedibus eius » (3); ideo, « In nomine Iesu omne genuflectatur » (4); quod quidem ad totius naturae universitatem potest referri; et etiam ad omnes homines, tam Iudaeos quam Gentiles, secundum illud: « Postula a me et dabo tibi gentes haereditatem tuam, et possessionem tuam terminos terrae » (5).

PARS II. — HABET STABILITATEM AETERNAM.

Deinde sedere importat stabilitatem sedentis, quae competit Christo ex hoc quod in aeternum maneat; Iesus « autem, eo quod maneat in aeternum, sempiternum habet sacerdotium » (6). Et quamvis semel de Christo dicatur Eum non sedere, sed stare, ut in Actibus Apostolorum, « Ecce video coelos apertos, et Filium hominis stantem a dextris Dei » (7); dicendum est cum D. Thoma, quod « sedere et stare et huiusmodi dispositiones de Deo dicuntur secundum similitudinem; et ideo secundum diversa dicitur et sedens et stans. Sedens quidem propter immobilitatem; sed stans propter virilitatem ad fortiter resistendum » (8). Sic Christus dicitur sedere ad dexteram maiestatis, quia manet sicut illa Maiestas, seu quia habet stabilitatem aeternam: « Iesus Christus enim heri, et hodie, ipse et in saecula » (9).

(1) *Ad Eph.* c. I, v. 21.

(2) *MATH.* c. XXVIII, v. 18.

(3) *Psalm.* VIII, v. 8.

(4) *Ad Philippen.* c. II, v. 10.

(5) *Psalm.* c. II, v. 8.

(6) *Ad Hebr.* c. VII, v. 24.

(7) *Act. Apost.* c. VII, v. 55.

(8) *Comment. in Epist. ad Hebr.* c. I.

(9) *Ad Hebr.* c. XIII, v. 8.

Super quae verba ait Glossa: « Iesus Christus, qui unius essentiae existens cum Patre tunc temporis, ipse fuit, ipse est, ipse erit et in saecula. Nolite putare quasi, qui tunc temporis fuit, non sit modo; idem enim qui fuit heri, erit et in saeculum. Heri autem significat praeteritum tempus; hodie praesens; saecula vero futurum sine termino. Tamquam si diceret: Ante saecula, et in saecula, et post saecula semper manebit, sicut de illo dicit propheta: *idem ipse es, et anni tui non deficient* » (1).

a) Heri propter aeternitatem. Ratione enim aeternae generationis, Filius semper esse suum accipit a Patre, et emanat a Patre sicut splendor a Sole, ut ait Augustinus (2); ideo ipse Christus: *Ego a Deo exivi* (3). Ex quo sequitur quod cum Verbum in Deo sit ipsi substantiale, Filius, qui est Verbum, sit sicut Pater ab aeterno, ut legitur in symbolo: « Aeternus Pater, Aeternus Filius, Aeternus Spiritus Sanctus ». Cum enim aeternitas immutabilitatem consequatur, et Deus sit omnino immutabilis, est etiam aeternus: « Ego Dominus et non mutor » (4). Propter hoc legitur (5): « Dixerunt Iudaei: Nunc cognovimus quod daemonium habes. Abraham mortuus est et Prophetae; et tu dicis: si quis sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in aeternum? Numquid tu maior es patre nostro Abraham, qui mortuus est? et Prophetae mortui sunt? Quem te ipsum facis? Dixit eis Iesus: Amen amen, dico vobis, antequam Abraham fieret, ego sum ». Quod intelligendum est non solum de natura divina, sed etiam de gratia et efficacia Christi; ideoque dicitur: « Agnus qui occisus est ab origine mundi » (6).

b) Christus est hodie propter carnis assumptionem, factam in tempore. Verbum enim, quod erat consubstantiale

(1) *Nota ad comment. D. Thom.* in hunc locum.

(2) *In Epist. ad Ioan.*

(3) *IOAN.* c. XVI, v. 27.

(4) *MALACH.* c. III, v. 6.

(5) *IOAN.* c. VIII, v. 52.

(6) *Apoc.* c. XIII, v. 8.

et coeternum Patri, divinitate, factum est nobis consubstantialia, humanitate. Et hoc naturam humanam assumendo in unitatem personae: *Et Verbum caro factum est* (1); id est: factum est homo. D. Ioannes ait: *Verbum caro factum est*, non homo, primo ut clarius evinceretur distinctio naturarum in Christo, divinae, scilicet, et humanae; secundo ut infinitam Dei charitatem ostenderet ex hoc quod elementum inferius, carnem scilicet, ex qua homo constat, assumebat; tertio ut medicinam infirmitati adaequatam praestaret. Verbum carnem assumpsit, ut eam hominis partem, quam propter Adae peccatum corrupta fuerat, sanaret. Factum est caro absque sui esse mutatione, nec Verbi in carnem conversione; sed ita naturam humanam assumendo et divinae uniendo, ut haec natura humana in persona Verbi subsisteret; unde una tantum est persona Christi, essentia et proprietatibus utriusque naturae integris remanentibus (2). Et hoc sensu potest intelligi verbum hodie, scilicet quod Verbum per humanitatem incepit esse novo modo in tempore.

c) Christus et in saecula. Ait enim D. Ambrosius: « Sancto Spiritu repletus Apostolus ait: « heri, hodie, ipse et in saecula », heri propter aeternitatem, hodie propter corporis susceptionem. Est ergo Christus, et erit semper » (3). Est enim cum nobis dum sumus in via: « Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi » (4). Et erit semper in patria: « Ego sum primus et novissimus; et vivus et fui mortuus; et ecce sum vivens in saecula saeculorum » (5).

(1) IOAN. c. I, v. 14.

(2) Nota. P. SCIO.

(3) Lib. 5, de orthodoxa fide c. X.

(4) MATH. c. XXVIII, v. 20.

(5) Apoc. c. I, v. 17, 18.

PARS III. — HABET POTESTATEM SUMMAM.

Tertium quod verbum sedere significat est *potestas*. Et in hoc sensu legitur: « Video coelos apertos et Filium hominis stantem a dextris Dei » (1). Quia ergo Christus habet maiestatem infinitam, ex hoc quod ad dexteram maiestatis sedet, habet etiam summam potestatem; maiestas namque est summa potestas. De qua quidem potestate, seu virtute loquens Apostolus ait (2): *Portansque omnia Verbo virtutis suae*; proprium enim est potentium portare. Et sic Christus, quia est maiestatis infinitae, velut princeps potentissimus portat omnia a) quantum ad suum esse, b) quantum ad operari, c) portat omnia per se.

a) Quantum ad suum esse. Ad rem D. Thomas: « Quantum ad primum sciendum est, quod id, quod de se nec stare nec ambulare potest, indiget portari. Omnis autem creatura, de se nec subsistere nec operari potest; primum patet, quia remota causa, removetur effectus; Deus autem est causa omnis substantiae, quia non minus est causā substantiae rei quantum ad fieri, quam domificator est causa fieri domus. Unde sicut ad absentiam domificatoris cessat fieri domus, et ad absentiam solis cessat fieri et esse luminis in aëre, ita ad subtractionem virtutis divinae cessat et esse et fieri et subsistere omnis creaturae. Portat ergo omnia quantum ad suum esse » (3). Christus ergo, qui est verus Deus, portat omnia quantum ad esse.

b) Portat etiam omnia quantum ad operari; quia, subtracta influenza eius, cessat omnis motio causarum secundarum, cum ipse sit causa prima, et causa prima plus influat quam secunda. Sic ergo patet quod omnia portat modo dicto. Specialiter de Christo per amorem sui sanctissimi Cordis potest

(1) Act. Apost. c. VII, v. 55.

(2) Ad Hebr. c. I, v. 3.

(3) D. THOM. In Epist. ad Hebr. I, 3.

dici quod portat omnia quantum ad operari in operibus gratiae; nam non solum ab Eo gratiam et apostolatum et vocationem accepimus, sed continuo exinde profluunt rivuli gratiarum, quibus et iusti constituuntur multi, et virtutibus ornantur plurimi, et Ecclesia immobilis super petram permanet, et diversi status diversis virtutibus florent, ac sacramentis ab ipso tamquam a sacro fonte manantibus, mundus universus abluatur, nutritur, roboratur, et in coelestia odora-menta virtutum erumpit.

c) Sed per quid portat? *Verbo virtutis suae*. Quia enim Apostolus loquens de creatione rerum dixit quod Deus omnia fecit per Filium: *per quem fecit et saecula*; ille autem per quem aliquis operatur, non videtur virtute sua operari, sed virtute eius, qui per eum operatur, sicut ballivus, per quem Rex operatur, non operatur virtute propria; ergo per hoc videtur quod Filius non operatur virtute propria. Ideo dicit Apostolus quod portat *Verbo virtutis suae*, quia cum idem sit causa essendi et conservandi, cum dicit quod Filius virtute sua est causa conservationis, ostendit quod etiam est causa essendi. Sed numquid non virtute Patris? Utique et eius virtute, quia eadem est virtus utriusque. Operatur ergo et virtute propria et virtute Patris, quia virtutem suam habet e Patre. Nec tamen Apostolus dicit: virtute sua, sed: *Verbo virtutis suae*, ad ostendendum, quod sicut Pater omnia per Verbum produxit, in quo ostenditur maxima virtus Patris, ita Filius eodem Verbo, quod est ipse, omnia fecit. Et in hoc ostendit Apostolus potentiam virtutis eius, quam eandem habet cum Patre, quia eadem operatur et per idem, quo ille (1).

Patet ergo sacratissimum Cor Iesu maiestatem habere infinitam ex hoc quod Christus habet auctoritatem supremam, stabilitatem aeternam et potestatem summam. Ideo Apostolus: *Sedet ad dexteram maiestatis in excelsis* (2). *Ad dexteram*; id est, habet unam et eandem cum Patre gloriam divinitatis, et beatitudinem et iudicariam potestatem, si ad naturam divinam

(1) *Expos. D. THOM. in Epist. ad Hebr. c. I, v. 3.*

(2) *Ad Hebr. c. I, v. 3.*

referatur; et hoc immutabiliter et regaliter (1), cum haec propositio: *ad*, solam personarum distinctionem importet et originis ordinem, non vero gradum naturae, vel dignitatis, qui nullus est in divinis. Quantum vero ad humanam naturam spectat, significat Christum esse in bonis potioribus Patris, quia humana natura in eo est beatior prae caeteris creaturis, et super omnes habet regiam potestatem et maiestatem.

Consequentia. Est ergo colendum. Hinc dixit Iesus B. Margaritae Alacoque: «a te requiro, ut feria sexta, quae post octavam festi Corporis mei proxima sequitur, Cordi meo colendo peculiariter sit dicata; qua die ad sacram mensam accedendo, iniuriae Cordi meo in altaris mysterio inflictae, eo maxime tempore, quo palam fidelium venerationi expositus sum, debiti honoris reparatione rependantur». Praeterea de ratione cultus est honorem exhibere, nam ideo aliquem colimus, quia venerationem ei reddendam sentimus. Cum autem honor debeat honorato esse proportionatus, ubi est singularis excellentia, ibi est ratio cultus specialis. Itaque cum sacratissimo Cordi competat excellentia summa propter infinitam Eius maiestatem, qua omnia transcendit, en qua de causa colendum sit supremo latriae cultu divinitatis proprio.

Nunc autem, quia «divinus cultus consistit vel in recipiendo aliqua divina, vel in tradendo aliis» (2), nos omnes sacratissimum Cor Iesu colentes, ita debemus illud mente humili et corpore casto venerari, ut et nobis thesauri gratiarum huius Cordis, proficiant, et per nos ad peccatores perveniat splendor et incendium ardentissimae charitatis Illius.

Affectus. O Cor venerabilissimum, in cuius nomine omne genuflectitur coelestium, terrestrium et infernorum! O Cor potentissimum quod dominaris a mari usque ad mare, et a flumine usque ad terminos orbis terrarum! O Cor, cuius maiestate repleta est omnis terra, cuius gloria pleni sunt coeli!

(1) *Sum. Theol. Tertia part., q. LVIII, a. 2.*

(2) *Sum. D. THOM. Tertia part., q. LXIII, a. 2.*

ego miser et pauper ante tuum conspectum genibus me pro-
volvo. O bone Iesu, ne proicias me a facie tua, infinitam
maiestatem tuam, Corde carneo velatam, colere ac venerari
cupientem. Sed quid dicam? Maiestatem suam carne velavit,
ut securior ad eum accederet homo mortalis. Nam venit « ipse
grandis ad parvulum, vivus ad mortuum. Et quid fecit? Iu-
venilia membra contraxit, tanquam seipsum exinanians, ut for-
mam servi acciperet, parvum se parvo coaptavit, ut efficeret
corpus humilitatis nostrae conforme corpori gloriae suae » (1).

Deprecatio. Omnipotens sempiternae Deus, qui dedisti
famulis tuis in confessione verae fidei aeternae Trinitatis glo-
riam agnoscere et in potentia maiestatis adorare unitatem,
quaesumus, ut eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper
muniamur adversis. (Ex Missa de SS. Trinitate).

(1) AUGUST. Sermo 55.

CONCIO V.

THEMA: Surge et metire templum Dei.

(Apoc. XI, 1).

IDEA CONCIONIS

PROPOSITIO. Cor Iesu reverendum, quia est Templum Dei sanctum.

DIVISIO. Est templum: I. ab aeterno mire praeordinatum; II. in tem-
pore mirabilis constructum; III. in coelo altissime sublimatum.

PARS I. Est templum praeordinatum, quia ab aeterno est praedestina-
tum esse Cor Filii Dei.

PARS II. Est mirabilis in tempore constructum quia *a)* ab artifice sa-
pientissimo; *b)* ex materia nobilissima; *c)* et ad formam perfectis-
simam formatum.

PARS III. Et in coelo altissime sublimatum quia *a)* super angelos et
sanctos fundatum: *b)* et in ipso Divinitatis solio elevatum.

Semper et ubique cultus externus Divinitati debitus ac-
quamvis diversimode tributus, non solum sacerdotium postu-
lavit, quod vice populi sacrificia offerre, laudes decantare, et
Dominum placare consueverit, sed loca ad cultum idonea
tribuendum singulariter deputata per specialem electionem,
vel consecrationem, quibus ad honorem tantum divinum vo-
luit ut electa manerent.

Quae quidem loca iam ab inde nomine *templi*, sive *altaris*
legimus appellata, electa et consecrata. Percelebre enim est
templum a Salomone Ierosolymis aedificatum, non solum
amplitudine, et magna auri et argenti copia, sed praesertim,
quia primum legimus vero Deo dicatum. Item, licet non